Hiperinflacija nakon Prvog svjetskog rata izbrisala je bogatstvo njemačkih građana. Ne postoji niti jedna povijest inflacije koja nije posvetila obilan prostor njemačkoj hiperinflaciji. Nije njemačka hiperinflacija najveća u povijesti, ali se je izučavala i ostavila snažan trag u ekonomskim analizama.
Danas u Njemačkoj divlja inflacija. To je za njemačku naciju šok koji će imati snažne i trajne posljedice i to ne samo na njemačku budućnost već na budućnost eurozone u cjelini.

Hrvatska nije kriva za prisutnu inflaciju. Njemačka odustajući od politike iz vremena njemačke marke snosi ne veliku ali ipak odgovornost. Za inflaciju je kriva globalizacija koju je pokrenula pandemija. Koronavirus ima tektonske posljedice po budućnost Zemlje. Već danas vidimo kako se ponavlja politička retorika iz XX. stoljeća. Â Kad smo, zamjenom nacionalne tržišnom državom, počeli vjerovati kako je kraj ratnim razaranjima i njegovim barbarstvima, preko noći smo spoznali da je moguć rat u Europi. Rat u Europi je rat između imperijalističke i nacionalne politike. Imperijalističku politiku provode Rusi, a nacionalnu Ukrajinci. Niti jedna od navedenih politika nije poželjna u procesu globalizacije (otuda izraz moderni suverenizam). Istina je da je globalizacija iznevjerila kad je god to mogla. Sirotinja je ostala sirotinja što pokazuje rast indeksa koncentracije dohotka i bogatstva. Mudra i koordinirana politika je u stanju riješiti te i takve probleme. Međutim, globalizacija je vratila nadu u mir. To je veliko postignuće posebno u Europi čija je politička povijest puna krvi koju su plaćali najnemoćniji kao što je to Hrvatska i ostale male i nebitne zemlje. **Globalizacija je trebala otjerati imperijalizam i nacionalizam u ropotarnicu povijesti.** Vidimo da se to nije dogodilo. Â Povratak imperijalizma i nacionalizma vraća zabrinutost svakog razumnog čovjeka.
Čovjek prestaje biti Čovjekom što je samo po sebi zastrašujuće.

Njemačka je godinama vodila najveću moguću brigu, u vrijeme nacionalne države, kako bi inflaciju držala pod kontrolom. Kao mladi ekonomista zdušno sam čitao njihove uspjehe u moru neuspjeha ostalih razvijenih zemlja. Dvije zemlje koje su imale dramatičnu povijest – Njemačka i Japan – shvatile su (uÂ čemu su im „pomogle“ zemlje pobjednice) kako je najbolja ekonomska i svaka druga politika ako je samo i jedino u interesu njezinih građana. Razorene zemlje postale su vodeće ekonomske sile što im je omogućilo, zbog konkurentnosti (koja se prije nazivala produktivnost) kontrolu inflacije. To se lijepo vidi po kretanju suficita na računu platne bilance. Korisnik su bile SAD koje ostvarivale deficit na računu platne bilance.

Za razliku od Njemačke, Francuska nije nikada postala, kako to kaže francuski ekonomist Attali, centar svijeta. Jacques Rueff, veliki francuski ekonomist, cijeli je život posvetio kako bi stabilizirao francuski franak. Nije uspio. Francuzi su pokrenuli projekt euro kako bi koristeći ugled njemačke marke dobili stabilnu valutu. Tome se je Njemačka, posebno centralna

banka, ustrajno opirala i konačno kapitulirala. Umjesto njemačke marke dobili smo euro.
Veza i povijest njemačke marke i eura je poznata hrvatskim građanima. Kuna naprosto nije mogla postignuti ništa više od uloge – monetarnog manekena.

U prethodnoj krizi iz 2008. godine Njemačka nije dozvolila nikakve eksperimente kao što je to helikopterski novac. Cijenu te i takve tragične politike je platila i danas plaća Grčka.
Međutim, u uvjetima tržišne države tiskanje novca (helikopterski novac) pogoduje konkurentnim zemljama. Konkretno -
više novaca znači veću prodaju konkurentnih proizvoda što je vidljivo na računu platne bilance
. Zainteresiranog čitatelja upućujem na moju knjigu „DOBITNICI I GUBITNICI“ koja je besplatno dostupna u rubrici „Harač“ na ovim stanicama. Ova je kriza dobila „blagoslov“ Njemačke i pijanka je mogla otpočeti. Koristi su bile velike za njemačko gospodarstvo i sve bi bilo u redu da se nije pandemija izazvana koronavirusom pokazala tragičnom po sam proces globalizacije. Sada Njemačka je, koja se je toliko desetljeća borila protiv inflacijske nemani, doprinijela da se rasplamsa inflacija.
U narednim razdobljima valja očekivati krutu monetarnu i kreditnu politiku. To je razlog zašto stalno ističem kako su reforme početak i kraj ekonomske priče. Zamjena kune eurom je dobrodošla ali euro valja identificirati kako sredstvo a ne, što ističe premijer Andrej Plenković, kao cilj.

Tako će ova inflacija imati dugoročne posljedice. **Ne treba zaboraviti da Italija i Francuska (nakon njemačkog najrazvijenija gospodarstva EU) nisu u stanju funkcionirati u uvjetima tvrdog budžetskog ograničenja.** Dakle, očekuju nas ni manje ni više nego teški i tmurni olovni oblaci. Da bi se riješili problemi koje nam je donijela prisutna inflacija potrebna je mudrost.
Da li rješenja može ponuditi Bruxelles? Teško da bilo koja birokracija može učinkovito odgovoriti na prisutne izazove.
Pitanje ekonomske politike nije stvar retorike već ozbiljnih analiza koje mogu ponuditi odgovore. Slikovito kazano bilderi ljepše izgledaju od dizača utega ali ne mogu ostvariti hvale vrijedan rezultat.
Posve je drugo pitanje da li ti odgovori mogu proći u postojećoj političkoj konstelaciji.